

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของชุมชนปทุมโมโคก จังหวัดนครปฐม
APPLICATION OF SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY TO IMPROVE
THE QUALITY OF LIFE OF PATHOM ASOKE COMMUNITY
IN NAKHON PATHOM PROVINCE

ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คุณภาพชีวิตและการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) เปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ 4) ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนปทุมโมโคก จำนวน 125 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย และผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโมโคก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายงานพบว่า การรับรู้ด้านเงื่อนไขคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด คุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมโมโคก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายงานพบว่า คุณภาพชีวิตด้านปลูกฝังค่านิยมไทยอยู่ในระดับมากที่สุด การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโมโคก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

*วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ภายใต้การควบคุมของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ ฉิมะสังคนันท์ และ อาจารย์ ดร.สมชาย ลักขณานุรักษ์

2. บุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนปทุมอโศก ที่มีเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพในชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนและประสบการณ์เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

4. การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมอโศก คือ การตั้งใจฝึกฝนตนเอง เรียนรู้ที่จะมีชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย พอเพียง มีศีลมีธรรมเป็นหลักเป็นที่พึ่งพิงตนให้พึ่งตนเอง ขวนขวาย เอาภาระรับผิดชอบในกิจการต่างๆ ของชุมชน และมีชีวิตอยู่อย่างผู้ให้และผู้เสียสละ

คำสำคัญ: ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาคุณภาพชีวิต ชุมชนปทุมอโศก

Abstract

The objectives of this research are to: 1)study level of perception of the Sufficiency Economy Philosophy, quality of life and application of the Sufficiency Economy Philosophy of Pathom Asoke community in Nakhon Pathom province; 2) compare the application of the Sufficiency Economy Philosophy, as classified by personal factors; 3) study the relationship between perception of the Sufficiency Economy Philosophy and quality of life with the application of the Sufficiency Economy Philosophy; and 4) identify guidelines for application of the Sufficiency Economy Philosophy to improve quality of life for Pathom Asoke Community. The sample of this study was 125 residents of Pathom Asoke Community derived by simple random sampling and 10 key informants derived by purposive sampling. The research instruments were a questionnaire and in-depth interview guidelines. The collected data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, Pearson's correlation coefficient and content analysis.

The research findings showed that:

1) Overall, the perception of Sufficiency Economy Philosophy of Pathom Asoke Community was at a high level, when considering in each

aspect. It was found that the perception of the moral condition was at the highest level. Overall, the quality of life of Pathom Asoke Community was at a high level. Specifically, the aspect of Thai values instillation was at the highest level. The application of the Sufficiency Economy Philosophy of Pathom Asoke Community in overall was at a high level.

2) Pathom Asoke Community residents with differences in sex, educational level, community status, residential duration and experience in the Sufficiency Economy Philosophy differently applied the Sufficiency Economy Philosophy with a statistical significant level at .05.

3) The perception of Sufficiency Economy Philosophy and quality of life highly corelated to the application of Sufficiency Economy Philosophy with a statistical significant level at .05.

4) The guidelines for application of Sufficiency Economy Philosophy foun that Pathom Asoke Community should train themselves and learn to live simply and sufficiently. They should live a moral life, be self-reliant, enthusiastic, responsible for community affairs, and perseverant.

Keywords: Sufficiency Economy Philosophy, quality of life, Pathom Asoke Community

1. บทนำ

ประเทศไทยยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการประเทศที่ยังขาดสมดุล การพัฒนาดังกล่าวจึงยังไม่สอดคล้องเป็นไปตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเท่าที่ควร เศรษฐกิจของประเทศยังพึ่งพาภายนอก และยังไม่เข้มแข็งพอที่จะมีภูมิคุ้มกันต่อภาวะความผันผวนจากกระแสโลกาภิวัตน์ ยังมีปัญหาความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และผลประโยชน์จากการพัฒนา ภูมิคุ้มกันของสังคมไทยลดลงจากกระแสบริโภคนิยม เกิดความย่อหย่อนทางศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม การให้คุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นคนที่เสื่อมถอยลงตลอด ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังคงได้รับผลกระทบจากปัญหาขาดสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์กับการอนุรักษ์ฟื้นฟู ซึ่งนับเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 จึงยังคงอัญเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติ ควบคู่

กับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวม ที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืนในที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

ด้วยเหตุนี้ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ และประพฤติปฏิบัติ เพื่อที่จะให้บรรลุผลสำเร็จในระยะเวลาอันสั้นนั้น มิใช่เรื่องที่จะเป็นไปได้ง่ายๆ ต้องให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับประชาชนทุกระดับ โดยอาศัยความร่วมมือจากส่วนราชการ และทุกภาคส่วนของประเทศ และการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มีแนวทางในการดำเนินชีวิตดังนี้ คือ ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพอย่างจริงจัง ดังที่มีกระแสพระราชดำรัสว่า “ความเป็นอยู่ที่ดีต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง” ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องสุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพก็ตาม ดังที่มีกระแสพระราชดำรัสว่า “ความเจริญของคนทั้งหลาย ย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพชอบเป็นสำคัญ” (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2542 : 16)

ดังนั้น แนวทางในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถ“พึ่งตนเอง”ได้อย่างยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 3 ระดับ คือ 1) ในระดับครัวเรือน ส่งเสริมให้ครัวเรือนดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ โดยมีกิจกรรมในครัวเรือน ได้แก่ ปลูกข้าวให้พอเพียงต่อการบริโภคในครัวเรือน ปลูกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ ทำการเกษตรโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยชีวภาพที่ผลิตเอง มีกิจกรรมลดละเลิกอบายมุข 2) ระดับกลุ่มหรือเครือข่ายเศรษฐกิจ กิจกรรมที่ควรทำ ได้แก่ การผลิตสินค้าหรือมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม การจัดสวัสดิการให้สมาชิกภายในชุมชน การพัฒนาหรือถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ควรมีการดำเนินกิจกรรมเพื่อการพึ่งตนเอง ได้แก่ มีแผนชุมชนพึ่งตนเอง มีกิจกรรมการสะสมทุนเพื่อการประกอบอาชีพ เช่น กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ มีกิจกรรมเพื่อสวัสดิการชุมชน เช่น ร้านค้าชุมชน มีการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง เช่น การพัฒนากลุ่มอาชีพ มีกิจกรรมเพื่อการดูแลสิ่งแวดล้อมของชุมชน เช่น ป่าชุมชน การอนุรักษ์ลำคลอง มีกิจกรรมป้องกันยาเสพติด เช่น การแข่งขันกีฬาต่อต้านยาเสพติด มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น ป้องกันการซื้อสิทธิขายเสียง (กรมการพัฒนาชุมชน, 2551 : 19)

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ย่อมมีผลทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น และปัจจุบัน “คุณภาพชีวิต” ได้รับการกำหนดให้เป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นเป้าหมายทุกด้าน ล้วนมุ่งไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ในสังคม คุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อบุคคลและสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์

สามารถกำหนดและสร้างเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมาได้ และเพื่อให้การพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนา บุคคลแต่ละคนและแต่ละครอบครัว จึงมีการพัฒนาตนเองในด้านการศึกษา มีแนวคิดและเจตคติที่ดี รู้จักบริหารตนเอง มีความเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพ มีรายได้ มีคุณธรรมและศีลธรรม ฯลฯ หากทุกคนในสังคมสามารถปฏิบัติได้เช่นนี้ ก็เท่ากับว่า สามารถช่วยยกระดับทั้งของตนเองและสังคมให้มีคุณค่า มีความเจริญงอกงาม พัฒนาไปสู่สังคมอุดมคติได้ ดังนั้นประเทศต่างๆ จึงได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ ในการที่จะพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น จนถึงระดับมาตรฐานที่สังคมต้องการ (กรมการพัฒนาชุมชน, 2551 : 1)

ท่ามกลางกระแสทุนนิยมอันเป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศ ยังมีชุมชนเล็กๆ แห่งหนึ่ง คือ “ชุมชนปฐมอโศก” ตั้งอยู่ที่บ้านหนองอาเสียว หมู่ 5 ตำบลพระประโทน อำเภอมะเมือง จังหวัดนครปฐม มีประชากร 262 คน ยังคงยืนหยัดต่อสู้กับกระแสความเปลี่ยนแปลงจากโลกภายนอก ด้วยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกชุมชนปฐมอโศก อันเกี่ยวเนื่องกับวิถีชีวิตในหลายๆ ด้าน เช่น การลดละเลิกอบายมุข การเลี้ยงตนด้วยสัมมาอาชีพ การถือศีล 5 การจัดให้มีการเรียนการสอนในชุมชน โดยครูผู้สอนต้องมีจิตใจที่เสียสละ เป็นอาสาสมัครทำงานฟรี มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยครู นักเรียน สมาชิกชุมชน และนักบวช จะมีความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีการพึ่งพากัน เกื้อกูลกัน ช่วยเหลือกัน ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน มีการทำนา ปลูกพืชผักสวนครัว ปลูกพืชสมุนไพร โดยไม่ใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อคน ปลูกสิ่งที่เรากิน กินสิ่งที่เราปลูก ไม่เน้นการปลูกเพื่อขาย มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ มีการสกัดสมุนไพรไล่แมลง มีหลักการค่าแบบบุญนิยม ซึ่งมีนโยบายหลักคือผู้ที่มาช่วยขาย จะต้องเป็นอาสาสมัครทำงานฟรี ฝึกเรียนรู้ที่จะอยู่อย่างผู้ให้ ผู้เสียสละ ส่วนกลางจะเป็นผู้จัดสวัสดิการให้ เพื่อบริการให้กับสมาชิกอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนนหนทาง ที่พักที่อยู่อาศัย โรงครัวกลาง ยานยนต์ สถานพยาบาล ฯลฯ มีการยกย่องเชิดชูคนดีมีคุณธรรม เพื่อให้คนดีอยู่เป็นหลักและเป็นที่พึ่งของสมาชิกที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ด้วยเหตุดังที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปฐมอโศก จังหวัดนครปฐม ในด้านต่างๆ ว่ามีการดำเนินการอย่างไร จึงสามารถน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้จนประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับคุณภาพชีวิตและระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโมโคก จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ปทุมโมโคก จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคุณภาพชีวิต กับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโมโคก จังหวัดนครปฐม
4. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมโมโคก จังหวัดนครปฐม

สมมติฐานการวิจัย

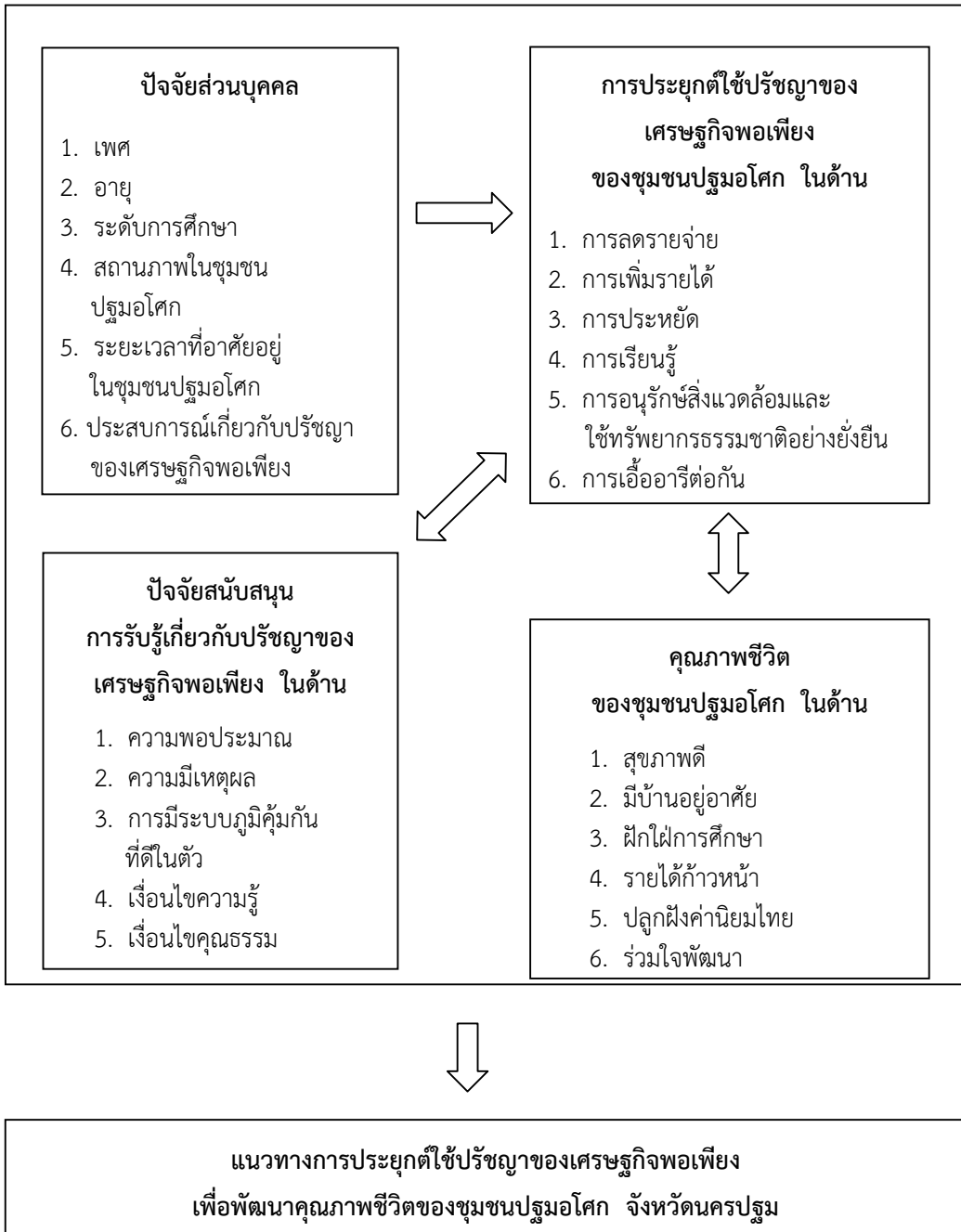
1. สมาชิกชุมชนปทุมโมโคก จังหวัดนครปฐม ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน
2. การรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโมโคก จังหวัดนครปฐม
3. คุณภาพชีวิต มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโมโคก จังหวัดนครปฐม

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมโมโคก จังหวัดนครปฐม ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2546 : 36-45) และของกรมการพัฒนาชุมชน (2551 : 11-12) และแนวคิดเรื่องคุณภาพชีวิตของกรมการพัฒนาชุมชน (2551 : 7-11) มาเป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักบวช คณะกรรมการชุมชน และสมาชิกที่อาศัยอยู่ในชุมชนปฐมอโศก ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 190 คน (ชุมชนปฐมอโศก, 2556 : 3-4)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนปฐมอโศก โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 606-610) ได้จำนวนตัวอย่าง 125 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

3. ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ ใช้การเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive selection) ได้แก่ นักบวชชาย นักบวชหญิง และคณะกรรมการ จำนวน 10 คน โดยต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และอาศัยอยู่ในชุมชนปฐมอโศกไม่น้อยกว่า 10 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามและแนวคำถามในการสัมภาษณ์ระดับลึก

1. แบบสอบถามที่จัดทำขึ้น เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต และเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปฐมอโศก จังหวัดนครปฐม ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก อาศัยแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณมาพัฒนาขึ้นเป็นแนวคำถามเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การทดสอบคุณภาพ

ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปพบผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) และเพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยการหาค่า IOC หลังจากนั้นเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย

แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบัก ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.969 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่มีคุณภาพ

3. สร้างแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ระดับลึก โดยอาศัยเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณ มาพัฒนาขึ้นเป็นแนวคำถามที่ครอบคลุมถึงแนวทางการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในชุมชนปทุมมอโคก
2. เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1-31 สิงหาคม 2557 โดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างของชุมชนปทุมมอโคก และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยต่อไป

3. ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์ระดับลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ณ ศาลาวิหาร ของชุมชนปทุมมอโคก ในวันที่ 10 กันยายน 2557 เวลา 08.00-11.00 น. โดยผู้ให้ข้อมูลหลักมี 10 คน ประกอบด้วย นักบวชชาย 2 ท่าน คือ 1. สมณะกุสโล 2. สมณะจิตตสันโต นักบวชหญิง 2 ท่าน คือ 1. สิกขมาตุพูนเพียร 2. สิกขมาตุทองพราย และคณะกรรมการชุมชนปทุมมอโคกอีก 6 คน ได้แก่ 1. คุณคู่ฟ้า ชาวหินฟ้า 2. คุณก้อนดิน นาวาบุญนิยม 3. คุณฝนฟ้า นาวาบุญนิยม 4. คุณแรงใจ ชาวหินฟ้า 5. คุณสีติน ไชยธรรม 6. คุณสุดสายธรรม หลิมกำเหนิด

4. ผู้วิจัยถอดบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ระดับลึก และนำมาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ระดับการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับคุณภาพชีวิต และระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ Independent t-test และ F-test (One Way ANOVA)

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคุณภาพชีวิต กับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ระดับลึกเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

4. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการนำเสนอ ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์การรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปฐมอโคก

ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ($\bar{X} = 4.51$) อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านการมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ($\bar{X} = 4.39$) ด้านความพอประมาณ ($\bar{X} = 4.06$) ด้านความมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.97$) และ ด้านเงื่อนไขความรู้ ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของชุมชนปฐมอโคก

ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย ($\bar{X} = 4.72$) อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านมีบ้านอาศัย ($\bar{X} = 4.44$) ด้านรายได้ก้าวหน้า ($\bar{X} = 4.41$) ด้านฝึกฝนการศึกษา ($\bar{X} = 4.08$) ด้านร่วมใจพัฒนา ($\bar{X} = 3.95$) และ ด้านสุขภาพดี ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปฐมอโคก

ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน คือ ด้านการประหยัด ($\bar{X} = 4.24$) ด้านการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.19$) ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 4.07$) ด้านการลดรายจ่าย ($\bar{X} = 3.96$) และ ด้านการเอื้ออารีต่อกัน ($\bar{X} = 3.90$) ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการเพิ่มรายได้ ($\bar{X} = 3.41$)

การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปฐมอโคก

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมโมโคก จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n = 125)

การประยุกต์ใช้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	เพศ	อายุ	การ ศึกษา	สถานภาพ ในชุมชน ปทุมโมโคก	ระยะเวลา ที่อาศัยอยู่ ในชุมชน ปทุมโมโคก	ประสบการณ์ เกี่ยวกับ ปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง
ด้านการลดรายจ่าย	✗	✓	✗	✓	✓	✓
ด้านการเพิ่มรายได้	✗	✗	✗	✗	✓	✓
ด้านการประหยัด	✓	✓	✓	✗	✓	✓
ด้านการเรียนรู้	✓	✗	✓	✗	✓	✓
ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	✓	✓	✓	✗	✓	✓
ด้านการเอื้ออารีต่อกัน	✗	✗	✗	✓	✓	✓
รวม	✓	✓	✓	✓	✓	✓

✗ ไม่พบความแตกต่าง ✓ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโมโคก จังหวัดนครปฐม ในภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการประหยัด ด้านการเรียนรู้ และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อายุที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการลดรายจ่าย ด้านการประหยัด และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การศึกษาที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการประหยัด ด้านการเรียนรู้ และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สถานภาพในชุมชนปทุมโมโคกที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการลดรายจ่าย และด้านการเอื้ออารีต่อกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนปทุมโมโคกที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประสบการณ์เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิต กับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโมศก

ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม กับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโมศก โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับความสัมพันธ์ตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คือ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเอื้ออาทรต่อกัน ด้านการเรียนรู้ ด้านการประหยัด ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และด้านการเพิ่มรายได้ ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านมีความสัมพันธ์ในระดับสูง กล่าวคือ ถ้ากลุ่มตัวอย่างของชุมชนปทุมโมศก จังหวัดนครปฐม มีการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น ก็จะมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกด้านในระดับที่เพิ่มขึ้น

ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตในภาพรวมของชุมชนปทุมโมศก จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับความสัมพันธ์ตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านการเอื้ออาทรต่อกัน ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ด้านการลดรายจ่าย ด้านการประหยัด และด้านการเพิ่มรายได้ ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านมีความสัมพันธ์ในระดับสูง กล่าวคือ ถ้ากลุ่มตัวอย่างของชุมชนปทุมโมศก จังหวัดนครปฐม มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละด้านมากขึ้น ก็จะมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมในระดับที่เพิ่มขึ้น

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมโมศก

สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโมศก พบว่า โดยภาพรวม ชุมชนปทุมโมศกเป็นชุมชนที่มีลักษณะเฉพาะ คือ เป็นชุมชนพึ่งตนเอง มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีคนน้อย สันโดษ ถือศีล ปฏิบัติธรรม ชดเชลาตนเองอยู่เสมอ ประกอบสัมมาอาชีพตามที่พระพุทธเจ้าทรงสอน เป็นชุมชนที่ไม่มีอบายมุข เมื่อมีกิจที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ จะนำเข้ามาปรึกษาหารือกันในที่ประชุม เมื่อมีปัญหาที่จะหยิบยกปัญหาเข้ามาในที่ประชุมและพิจารณาหาทางแก้ปัญหาหรือหาทางออกร่วมกัน สมาชิกชุมชนจะมีศีล มีธรรม เป็นหลักเป็นที่พึ่ง ทุกคนจะถือศีล 5 หรือ ศีล 8 ตามฐานะของแต่ละคน และเพิ่มอธิศีลเพื่อชดเชลาตนเองให้เจริญขึ้นอยู่เสมอ สมาชิกชุมชนจะฝึกฝนตนเอง จนสามารถพึ่งตนได้ และกระตือรือร้น ขวนขวาย เอาภาระรับผิดชอบในกิจน้อยใหญ่ของชุมชน ไม่ว่าจะป็นกิจวัตร กิจกรรม หรือกิจการต่างๆ ของชุมชน และมีชีวิตอยู่อย่างผู้ให้ ผู้เสียสละ

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. การรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโมโคก พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเงื่อนไขคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด และอยู่ในระดับมากมี 4 ด้าน คือ ด้านการมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านเงื่อนไขความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนศิณี สำเร็จรัมย์ (2552) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ในภาพรวม ประชาชนส่วนใหญ่รับรู้หรือรับทราบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก

2. คุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมโมโคก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย และอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือ ด้านมีบ้านอาศัย ด้านรายได้ก้าวหน้า ด้านฝึกฝนการศึกษา ด้านร่วมใจพัฒนา และด้านสุขภาพดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภา พงษ์ศรี (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ จปฐ. ของชุมชนต.ใหม่ เทศบาลนครนครสวรรค์ พบว่า คุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ จปฐ. ของชุมชนต.ใหม่ เทศบาลนครนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโมโคก พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการประหยัด ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ด้านการลดรายจ่าย และด้านการเอื้ออารีต่อกัน ตามลำดับ มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการเพิ่มรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ ดวงแสนพุด (2550) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามแนวทางกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงระดับครัวเรือนของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดอุดรธานี พบว่า ในภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

4. ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโมโคก ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน พบว่า ในภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อจำแนกตามเพศ จะพบว่า มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐพงษ์ สุพร (2554) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอินทร์แปลง อำเภอนวนนวิวาส จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า เพศที่ต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ จะพบว่า มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

เกษรา จุทอง (2554) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน : กรณีศึกษาประชาชนในตำบลวังตะกั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า อายุที่ต่างกัน มีการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา จะพบว่า มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื้องทิพย์ เกตุกราย (2551) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลคลองพระอุดม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามสถานภาพในชุมชน ปฐมอโศก จะพบว่า มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน เพราะว่าผู้ที่คือนักบวช จะมีวัตรปฏิบัติที่เคร่ง ทรงศีล ทรงธรรม ทรงวินัย นักบวชจึงมีพฤติกรรมด้านลดรายจ่ายและการเอื้ออาทรผู้อื่นมากกว่าสมาชิกชุมชน อาคันตุกะจรและอาคันตุกะประจำ อย่างเห็นได้ชัด เมื่อจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนปฐมอโศก จะพบว่า มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน เพราะว่า ประชากรที่อยู่มานานกับที่ใหม่ มีพื้นฐานไม่เหมือนกัน มีการปฏิบัติไม่เหมือนกัน ศรัทธาและการยอมรับไม่เท่ากัน จึงทำให้การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะพบว่า มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน เพราะว่า คนที่อาศัยอยู่มานาน จะรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้มากกว่าผู้ที่มาใหม่ หรือผู้ที่อยู่แล้วไม่ใส่ใจ ไม่ชวนชวนย ดั้งนั้น ผู้ที่มีประสบการณ์มากย่อมสามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้มากกว่า

5. สรุปผลการวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปฐมอโศก จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยภาพรวม ชุมชนปฐมอโศกเป็นชุมชนที่มีลักษณะเฉพาะ คือ เป็นชุมชนพึ่งตนเอง มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มั่นคง สันโดษ ถือศีล ปฏิบัติธรรม ชัดเกลตาตนเองอยู่เสมอ ประกอบสัมมาอาชีพตามที่พระพุทธเจ้าทรงสอน เป็นชุมชนที่ไม่มีอบายมุข เมื่อมีกิจที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ จะนำเข้ามาปรึกษาหารือกันในที่ประชุม เมื่อมีปัญหาที่จะหยิบยกปัญหาเข้ามาในที่ประชุมและพิจารณาหาทางแก้ปัญหาหรือหาทางออก ร่วมกัน สมาชิกชุมชนจะมีศีลมีธรรม เป็นหลักเป็นที่พึ่ง ทุกคนจะถือศีล 5 หรือ ศีล 8 ตามฐานะของแต่ละคน และเพิ่มอริศีลเพื่อขัดเกลตาตนเองให้เจริญขึ้นอยู่เสมอ สมาชิกชุมชนจะฝึกตนจนพึ่งตนได้ จะกระตือรือร้น ชวนชวนย เอาภาระรับผิดชอบในกิจน้อยใหญ่ของชุมชน ไม่ว่าจะ เป็นกิจวัตร กิจกรรม หรือกิจการต่างๆ ของชุมชน และมีชีวิตอยู่อย่างผู้ให้ ผู้เสียสละ และถ้ากลุ่มตัวอย่างของชุมชนปฐมอโศกมีการรับรู้แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้น ย่อมมีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างของชุมชนปฐมอโศกมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า (ผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก) ชุมชนปฐมอโศก

เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีการใช้สื่อสารบุญนิยม เช่น แผ่นพับ หนังสือ เสียงตามสาย วิทยุชุมชน และสื่อโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม สื่อสารถึงสมาชิกชุมชนอยู่เสมอ เพื่อจะได้รับรู้ เรียนรู้ และสามารถน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประพฤติปฏิบัติได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมโศก จังหวัดนครปฐม ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโศก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านเงื่อนไขคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น คณะกรรมการชุมชนปทุมโศกควรมีการประชาสัมพันธ์ และมีการจัดกิจกรรมในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น มีกิจกรรมลงแขกทำนา เกี่ยวข้าว ปลูกต้นไม้ ปลูกฝังให้รู้จักการกินการใช้อย่าง ประณีตและประหยัด จัดกิจกรรมโรงบุญในวันแม่และวันพ่อ จัดกิจกรรมให้คนเข้าวัดถือศีล ปฏิบัติธรรม จัดรายการวิทยุ “ชีวิตดีที่ละก้าว” เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จัดกิจกรรมส่งเสริมการออม จัดกิจกรรมการแยกขยะก่อนทิ้งลงถัง

2. ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมโศก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านปลูกฝังค่านิยมไทย อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น คณะกรรมการชุมชนปทุมโศกควรมีการประชาสัมพันธ์ และมีการจัดกิจกรรมในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น จัดกิจกรรมประกวด “บ้านเรือนที่น่ายุอาศัย” ในมิติต่างๆ เช่น ด้านความสะอาด ด้านความเป็นระเบียบ ด้านสภาพแวดล้อมภายในบ้านและนอกบ้าน จัดให้มีการเสวนาเรื่อง “ทิศทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างไร” จัดกิจกรรมทำความสะอาดหมู่บ้านและถ้ำาร

3. ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมโศก ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น คณะกรรมการชุมชนปทุมโศกควรรักษาความสำคัญและส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพดีให้มากขึ้น โดยการประชาสัมพันธ์และจัดให้มีกิจกรรมในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น จัดเสวนาเรื่อง “สุขภาพดี มีได้อย่างไร” โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาพูดเรื่องสุขภาพ จัดให้มีกิจกรรมการออกกำลังกาย จัดสรรพื้นที่สำหรับการออกกำลังกายในรูปแบบต่างๆ เช่น พื้นที่สำหรับการเดิน การวิ่ง การขี่จักรยาน หรือออกกำลังกายเป็นหมู่

4. ผลการวิจัย พบว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโศก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่รายด้าน พบว่า ด้านการเพิ่มรายได้อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น คณะกรรมการชุมชนปทุมโศกควรรักษาความสำคัญเรื่องการเพิ่มรายได้ โดยประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น การปลูกพืชสมุนไพร

การผลิตน้ำหมักชีวภาพ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ การผลิตสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรผลิตและแปรรูปสมุนไพร

5. ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโศก ในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น คณะกรรมการชุมชนปทุมโศกควรมีการประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรมการรับรู้ในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น จัดกิจกรรม “พืชผักไร้พิษ ชีวิตปลอดภัย” โดยจัดประกวดเรื่องแปลงผักสวยงาม เทคนิคการปลูกที่ไม่ใช้สารเคมี เทคนิคการปลูกที่ทำให้ผลผลิตมาก จัดกิจกรรม “ครัวชุมชน คนสุขภาพ” เพื่อกระตุ้นให้เกิดการดูแลเรื่องความสะอาด ความเป็นระเบียบ มีการทำอาหารที่สะอาด ปลอดภัย ได้มาตรฐาน ถูกสุขอนามัย ปลอดภัยต่อผู้บริโภค จัดกิจกรรม “ถือศีล ไม่ถือสา” เพื่อกล่อมเกลายุทธศาสนิกชน ให้มีสติ รู้จักตัวตนของกิเลส รู้อาการโกรธ และมีปัญญาที่จะลดละความโกรธและจิตที่ถือสาได้

6. ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนปทุมโศก ในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและอยู่ในระดับสูง ดังนั้น คณะกรรมการชุมชนปทุมโศกควรมีการประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรมในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น จัดกิจกรรม “อาชีพก้าวหน้า พัฒนาก้าวไกล” เพื่อให้สมาชิกในชุมชนประกอบสัมมาอาชีพ ด้วยความขยันขันแข็ง กระตือรือร้น ขวนขวาย และช่วยกันพัฒนาชุมชนในมิติต่างๆ ให้สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอย่างรู้เท่าทัน มีสติ มีปัญญา มีความรอบรู้ มีความรอบคอบ จัดกิจกรรม “ละอบายมุขได้ สบายจริงๆ” เพื่อบอก สอน กระตุ้น เตือนสติ ให้คนรู้จักโทษภัยของอบายมุข และนำคนที่เลิกอบายมุขได้แล้ว มาเล่าประสบการณ์ชีวิตให้ฟังว่า เมื่อเลิกได้แล้ว มีผลดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างไร

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนอื่นๆ ที่อยู่ในพื้นที่ข้างเคียงของจังหวัดนครปฐม เพื่อนำมาเปรียบเทียบผลการวิจัย และเพื่อนำไปปรับใช้กับการพัฒนาชุมชนต่อไป
2. ควรมีการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. ควรมีการศึกษา การวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. ควรมีการศึกษา การวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเศรษฐกิจวิถีพุทธกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2551). **แนวทางส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนสำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: บางกอกบลู๊ค.
- เกษรา จูทอง. (2554). **การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน: กรณีศึกษาประชาชนในตำบลวังตะกั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชุมชนปฐมอโศก. (2556). **รายงานการประชุมชุมชนปฐมอโศก วันที่ 16 กันยายน 2556**. นครปฐม: ชุมชนปฐมอโศก.
- เนตรนภา พงษ์ศรี. (2552). **แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ จปฐ. ของชุมชนตัดใหม่ เทศบาลนครนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นัฐพงษ์ สุพร. (2554). **การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอินทร์แปลง อำเภอวนรินทร์ จังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พัฒน์ศิณ สำเร็จรัมย์. (2552). **รายงานการวิจัยเรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา**. นครราชสีมา: คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2546). **กรอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- _____. (2549). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2552). **การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ**. วารสารน้ำ, 20 (2), 249-250.
- สุวัฒน์ ดวงแสนพุด. (2550). **ความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามแนวทางกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงระดับครัวเรือนของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

เอื้องทิพย์ เกตุกราย. (2551). การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน
ของประชาชน ตำบลคลองพระอุดม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโครงการและ
การประเมินโครงการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970, Autumn). Determining sample size for research
activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3),
606-610.